

Sygn. akt V CSK 327/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa A. Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko J. T. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 marca 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 25 marca 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.600,-
(trzy tysiące sześćset) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany J. T. S. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 marca 2013 r., którym w wyniku częściowego uwzględnienia apelacji zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 30 października 2012 r. poprzez oddalenie powództwa A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. ponad kwotę 503.868,66 zł z ustawowymi odsetkami, oddalono apelację pozwanego w pozostałym zakresie.

W odpowiedzi na skargę powódka wniosła o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia przyczyn uzasadniających przyjęcie jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających realizację wskazanych funkcji skargi kasacyjnej. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły w danej sprawie. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy w złożonej skardze kasacyjnej wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania jeżeli ten wymóg jest spełniony przynajmniej w odniesieniu do jednej z nich. Dopuszczenie oraz rozpoznanie skargi kasacyjnej jest bowiem uzasadnione

ustrojowo i procesowo jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym przypadku spełnione są wskazane przyczyny. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Pozwany we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne polegające na odpowiedzi na pytanie, czy postanowienia sędziego-komisarza o zatwierdzeniu listy wierzytelności oraz o zatwierdzeniu planu podziału funduszków masy upadłości, wydane w toku postępowania upadłościowego, jest innym orzeczeniem w rozumieniu art. 777 § 1 pkt 3 k.p.c., stanowiącym tytuł egzekucyjny, którego posiadaniem może legitymować się wierzyciel dochodzący roszczeń od członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 § 1 k.s.h.

Ponadto wywodził, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ze względu na rażące naruszenie art. 264 ust. 1 pr. upadł. i napr. w zw. z art. 777 § 1 pkt 3 k.p.c. polegające na przyjęciu, że lista wierzytelności i plan podziału funduszków masy upadłości, zatwierdzone przez sędziego komisarza oraz tytuł egzekucyjny, o którym mowa w art. 264 ust. 1 pr. upadł. i napr. są dokumentami tożsamymi, bowiem tytuł ten nie stwierdza nic ponad to, co zawarte jest w liście wierzytelności i planie podziału.

W ocenie Sądu Najwyższego powyższe przyczyny nie usprawiedliwiają przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m. in.: postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Zagadnienia muszą mieć charakter rzeczywisty i konkretny. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna nawiązywać do przesłanek przedsądu, a ponadto stanowić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanych okoliczności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.).

Powołana przyczyna nie została wykazana. Poza sporem pozostaje, że przeciwko spółce, której członkiem zarządu był pozwany, wydano tytuły egzekucyjne obejmujące m.in. należność dochodzoną w obecnym postępowaniu od pozwanego oraz że, wszczęte na ich podstawie, postępowania egzekucyjne zostały umorzone z uwagi na ogłoszenie upadłości, a następnie dłużnik został wykreślony z rejestru. W toku postępowania upadłościowego wierzytelności, wpisane na listę, zostały zaspokojone jedynie w części. Nie budzi wątpliwości, że niewyegzekwowane prawomocne orzeczenie zasądzające wierzytelność wobec spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wiąże z mocy art. 365 § 1 k.p.c. w sprawie z powództwa dochodzonego na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia: 17 lipca 1997 r., III CKN 126/97; 15 czerwca 1999 r., III CZP 10/99; 20 grudnia 2001 r., III CZP 69/01; 27 października 2004 r., IV CK 148/04; 7 lutego 2007 r., III CSK 227/06; z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 452/06; 19 listopada 2008 r., III CZP 94/08; 17 marca 2010 r., II CSK 506/09; 26 stycznia 2012 r., I PK 78/11). W postępowaniu upadłościowym także takie wierzytelności podlegają wpisowi na listę wierzytelności, a wyciąg z listy wierzytelności zastępuje uprzednio powstały tytuł egzekucyjny, w szczególności wykonalny wyrok sądowy, który wskutek powstania listy wierzytelności traci swą moc. Zgodnie z art. 264 pr. upadł. i napr. po zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego wyciąg z zatwierdzonej przez sędziego-komisarza listy wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzytelności oraz sumy otrzymanej na jej poczet przez wierzyciela, jest tytułem egzekucyjnym przeciwko upadłemu. Przepisu tego nie stosuje się w stosunku do wierzycieli, wobec których upadły nie był dłużnikiem osobistym.

Szczególna konstrukcja przewidziana w tym przepisie ma umożliwić wierzycielowi dalszą realizację roszczeń przeciwko upadłemu dłużnikowi, a jemu skorzystanie ze środków ochrony przewidzianych w ust. 2 i 3. Funkcja ta traci znaczenie jeżeli dłużnik przestał istnieć. Wskazany przepis nie ma ponadto zastosowania w sporze pomiędzy wierzycielem a osobą trzecią. Z tych względów w orzecznictwie przyjęto, że gdy w związku z wykreśleniem z rejestru dłużnik utracił byt prawny zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, usprawiedliwiający odstępstwo od zasady, że wierzyciel powołujący się na bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością nie może pozwać członka zarządu tej spółki na podstawie art. 299 k.s.h. bez uprzedniego uzyskania tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce, co pozwala w drodze wyjątku na wykazanie istnienia wierzytelności wobec spółki w procesie przeciwko członkom jej zarządu w inny sposób (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2006 r., II CSK 300/06, nie publ., uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2013 r., III CZP 47/13, Biuletyn SN 2013, nr 9, poz. 6).

Odnosząc się do kolejnej przesłanki, tj. oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy wskazać, że zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury spełnienie tej przesłanki wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, t.j. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Tymczasem wywód skarżącego, zmierzający do wykazania oczywistej zasadności skargi, opiera się na odróżnieniu wyciągu z listy wierzytelności zatwierdzonej przez sędziego-komisarza oraz postanowienia sędziego-komisarza zatwierdzającego listę wierzytelności i tytułu egzekucyjnego. Powoływanie się na istotne zagadnienie prawne z tym związane pozostaje zatem w sprzeczności z twierdzeniem o oczywistej zasadności naruszenia art. 264 ust. 1 pr. upadł. i napr.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o kosztach postępowania orzekając zgodnie z art. 98 § 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 13 ust.

4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie ... (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

[aw]